

Nro 15.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Februariusnak 20-dik napján 1795.
esztendőben.*

Hadi Környüállások.

Azt írja Gr. Clerfayt hadi Tármaster Mühlheimi kvártélyából Feb. 4 ik napján, hogy az Angliai seregeknek a' Transisalina tartományból, nevezetesen pedig Campenből és Zwolból lett ki költözések után, mingyárt fegyverbe öltöztek a' lakosok, le hányták hivatalyaikból az előbbi előjárókat, 's másokat emeltek helyekre, mindnyájan a' Frantzia részre hajlottak, és töbnire fel rakták a' három színü cokárdát, avagy bokrétát — hogy mind Elburgba Geldriában, mind Cempembe bé mentek a' Fr. seregek.

Illyen körülállások közt, kénytelen volt Gr. *Walwoden* Hannoveránus Generál, a' kormánya alatt lévő haddal *Daventriát* oda hagyni, és rész szerént az *Ems* vize jobb partyára, rész szerént pedig a' *Münsteri* püspökségbe menni, 's ottan vigyázni a' körülállásokra — *B. Alvintzy* hadi Tármaster is, kinek *corpusa* eddig az *Isseltől* fogva *Zütfaniáig* cantonirozott, oda hagyta azon fekvését, 's *Cliviába* menvén, *ármádiájának* jobb szárnyát, a' *Walwoden* *corpusának* bal szárnyával öszve kaptsolta. — Végtére azt is jelenti Gr. *Clerfayt*, hogy azon a' környéken az el kezdődött nagy időt, ismét kemény hideg követte.

A' Német Birodalombéli közönséges levelek ekként beszélgetnek a' jelenvaló hadi körülállásokról:

A' Rénusnak alsó vidékéről Jan. 30-ikán. A' Frantzia forposztok egynehány óranira vagynak *Wéseltől*, és már most egyetlen egy levelet sem lehet miattok *Emmerichbe* küldeni — Az *Utrechti* és *Amsterdami* szomorú változás után, nem akarván a' *Gorcumban* lévő katonai őrizet a' Hollandiai *ármádiának* dallján táncolni, a' melly t. i. kénytelen volt fegyveret a' Frantziák előtt lerakni, 36 órát marsirozott egy húzomban a' német tenger kebelének el érhetése véget, hat óráig utazott a' tenger jeges hátán, 's végtére szerentséssen el jutott *Zwolba, Schalmersdorf* *Obrislajuinántnak* vezérlése után — A' Frantziáknak *Amsterdámba* lett bé menetelekkor annyira meg részegedtek az örömnök bódító bora miatt az ott lévő patrióta lakosok, hogy azt sem tudták, mivel, és miként találhassák kedveket a' győzedelmeknek. — Az oda elsőben bé marsirozott, 6000 emberből álló Fr. *colonnét* kevésnek tartották, az általok egybe gyűjtött ajándéknak közöttök lejendő ki ösztogatására. Mingyárt akkor 200000 forintot ajándékozták meg őket, holott egy olly város, mint *Amsterdám*, mellynek lakosai 300 ezer emberre számláltatnak, nyársakkal, fejszékkel, és botokkal is agyon verhetnék volna

a' Frantziákat, hogyha szíves indulattal viseltetek volna hazájokhoz, és az *Orániai* hertzei házhoz.

Münsterből iratik *Febr.* 1 ső napján, hogy már az *Yssel* folyó vizén is által ment, és mind jobban jobban ki terjeszkedett a' Westfalai kerületben a' Frantzia északi armádia — Már *Zütphániát* is el foglalta, hol ott örömmel fogadtattott a' bódult lakosok által. Bezzeg itten tellyesedik bé ama magyar példa beszéd: *A' szükségben az ördögnek is szövétnekeket kell gyűjtani.* Az Anglusok *Osnabrükbe* tették által fő kvartélyokat. Ide várattatnak a' *Hassiai* és *Walloni* seregek is, (*Walloneseknek* nevezetnek azok az Austr. Belgiomi nemzetek, mellyeknek anya nyelvek, a' régi Frankusoknak nyelve, mint p. o. az *Artesiai* Grófsagnak, *Hannoniának*, *Namurnak*, *Luxemburnak* és *Limburnak*, nem külömben *Flandria* és *Brabantzia* némelly részének lakosai). Vége hofszá nints a' marsirozó katonaságnak. — Minden idegen embernek ki kell a' városból költözni.

Weselből iratik, hogy a' Frantziáknak *Doesburgba* lett menetelek előtt, az egész ott lévő Cs. Kir. tábori magazinum *Dorstenbe* vitetett által; hogy mingyárt azután generál marsch fuvatott, és minden ott 's körül belől cantonirozott Austriai seregek útnak indúltak; hogy az egygyesült Fr. és Hollandiai seregek *Jan.* 29 ikén mentenek bé *Zütfaniába*; hogy *Amsterdámban*, mindent assigntatákkal fizessenek a' Frantziák; hogy *Februariusnak* közepén hat gyalog, és három lovas Hannoverai regimentek fognak a' *Hoyai* és *Diepholtzi* Grófságokba indulni (mind a' kettő a' Westfalai kerületben fekszik); hogy 20000 *Hafszusok*, 6000 *Braunsveigusok*, és egynehány ezer *Saxok* fogják magokat amához isatolni; hogy *Gr. Oynhausen* Hannoverai Generál, *Jan.* 29 ikén *Londinba* utazott; hogy 40 hadakozó hajóval fogják a' Hollandusok a' Frantziákat segíteni; 's

velek együtt *Pith* minister látogatására menni. Hogy *Amsterdám*nak mostani commendánsa *Kraijenhoff* egy legyen azon Hollandiai patrióták közül, a' kik a' múlt esztendőben *Octob.* 11-ikén fogóságba vettek az akkor bé adott, és a' Hollandiai constitutióinak reformációját tárgyzó instantia miatt.

Bremából (az alsó Saxóniai kerületben fekvő Imperialis szabad város, *Mindenhez* 10, *Hamburg*hoz 12 mérföldnire vagy on) írják, hogy már a' *Groningai* tartományba is bé nyomultak a' Frantziák, és hogy *Groninga* városában a' régi magistrátust elűztek, 's újat választottak a' lakosok; hogy a' *Hágában* volt Pruszszus, Orosz, Spanyol, és Portugallus követek, oda, t. i. *Bremába* mentenek legyen; hogy a' Hollandiai helytartó fejedelem tulajdon keze alá irásával kötelezte magát, mind magára, mind maradékaira nézve, hogy soha leg kissebb praetensiót sem fog többé tenni el hunyt ősei által keresett jussai iránt. (Hogy önként mivelhette volna ezt, tellyeséggel nem hihettyük.)

Franekerából *Jan.* 26-ikán. Többször minden Hollandiai városok követték *Amsterdám* példáját, meg tsinálták a' revolútiót, és mint barátyaikat, úgy fogadták a' Frantziákat. — Még *Enkhuysen*, északi Hollandiának igen szép és népes városa, és az *Orániai* háznak leg buzgóbb barátja is a' patrióták mellé állott. De nem csak, hanem *Hága* is, a' helytartó fejedelemnek, és a' Hollandiai reszpublika fő kormány székének lakóhelye. — Az itten támadható zenebonának, és vérontásnak el távoztatására, egynéhány ezer emberrel, maga ment *Pihegrá* Generál — A' több Belgiomi tartományok is rész szerént követték, rész szerént még ezután fogják követni *Utrichtet* és *Hollandiát*. — *Groningában* sok ifjú ember öszve ütötte magát, és kevésbe múlt el az *Orianusok* és patrióták közt a' véres veszekedés. — Itten is el bocsátatott szolgálatyából az eddig

vólt polgári katonaság, 's az előbbeni vitetett visszsa. — Egyedül *Frislandia*, mellynek lakosai nem Oranianusok ugyan, de jó aristokraták, nem akarja magát a' Hollandiába bé vétetett revolutióra meg határozni. — *Leovárdiában* Jan. 23 ikán dob szó alatt hirdettetett ki, hogy minden vigyázatban tartsa magát, mivel ha tűz talál a' városban támadni, a' bé fagyott kutak és vizek miatt, lehetetlen lészen azt el óltani. Egész éjjel utzáról útzára jártak a' fegyveres polgárok — Attól is tartottak némellyek, hogy a' rartománynak közönséges kalzszája el ragadtatik — A' jó vigyázás mellett semmi szerentsétlenség nem történt.

Lingenből, a' Westfáliai kerületnek Ems folyó vize mellett fekvő szép és népes városkájából Jan. 28. ikán. A' sok fel 's alá, keresztül kossúl marsirozó truppoknak soksága miatt nem is lehet utazni, 4—5000 Anglus katona, és sok nehéz artilleria szállott vidékünkön kvártélyba — Tegnap este és ma reggel az ide hozatott betegek az Evangelicusok, 's Reformátusok templomaikban és a' deák, 's más iskolákban rakattak le, kiknek többire kezeiket és lábaikat rontotta meg a' szörnyű hideg. — Ma reggel a' *Dumpesch* nevet viselő, és emigrált Frantziákból álló huszár regement marsirozott városunkon keresztül. Olly nagy zürzavarral vólt ez a' hátrálás öszve köttetve, hogy még most is szüntelen jönnek az el tévelyedett, és regementeiket kereső katonák.

Egy más, ugyan *Lingenben* Jan. 29-ikén költ levél ekkéent beszél: Az *Ems* vizén túl lévő nehéz artilleria olly számos, hogy lehetetlen vólt azt ma a' vizen mind által hordani — Az Angliai armádiának fő kvártélyát *Münsterbe* teszik által a' közöntéges hírek — Bagazsiája, és artillériája *Badbergbe* vitetik.

Osnabrück Jan. 28 ikán. Kétség kívül a' mi püspökségünk is (a' mostani Osnabrücki püspök a' Yorki hertzeg. A' Westfáliai békesség lzerént, egyszer Catholikusnak, mászor Protestánsnak ada-

tik ennek a' secularisáltatott püspökségnek jövedelme — A' *Yorki* hertzeg protesztáns, nevezetesen Angliai vallású) meg fogja a' jelenvaló háborúnak súllyát érezni, mivel mind az Anglus és Hannoveránus, mind a' Cs. K. seregek itten mennek által — Most is olly tömve van városunk lóval, emberrel, és tábori bagázsiával, hogy allig lehet miatta meg fordúlni — Négy naptól óta az Artésiai Gróf is, néhai XVI Lajosnak testvére nállunk múlat, hanem leg közelebb Pymontba fog utazni. A' Hannoveránusok, Halfszusok, és Austriakusok a' Münstéri püspökségben lesznek téli kvártélyon — Az utólsóbbaknak fő kvártély a *Münster* városába fog által tétetni. És így, vége vagyon a' téli campániának.

Német Birodalom.

Egy Cs. K. Officir, a' ki módot talált a' Luxenburgi várból való ki jövetelre, és sok veszedelmes tevélygése után, szerentséssen eljutott a' Rénusi Cs. K. ármádiához, azt beszéli, hogy a' Luxenburgi katona őrizet egésleges, friss, semmi szükséget nem szenved, és mind ennek, mind a' lakosoknak egészlen a' jövő Májusig való eleségek legyen, és hogy az ott lévő Cs. K. seregek ki ütöttek ugyan a' körül belől fekvő Franziákra, de egy kevés veszteséggel visszavertek.

A' múlt hólnapnak 24 ikén egy pro memoriát adatott bé a' Regenspurgi Imperiális Gyűlésnek a' *Spirai* püspök hertzeg, mellyben ellene mond a' *Condé* hertzeg corpora oda lett bé kvártélyoztatásának, következő okokból: 1) mivel sem nem Cs. Királyi, sem nem Német Birodalombéli corpus, és így ellenkezik annak bé kvártélyoztatása az Imperium constitutiójával — 2.) szökölködik jó fenyték nélkül. 3.) még jobban fel fog az által az ellenségnek haragja gerjesztetni, következésképen a' még szabados Spi-

rai püspökségbéli helységek is vezedelembe esnek miatta.

A' fellyebb említett hólnapnak 26-ikán egy különös parantsolatot hirdettetett ki az Angliai király Hannoverai tartományában, mellyben, 1.) keménnyen meg tiltatik a' gabonának idegen tartományokba való ki vitetése, és el adatása. — 2.) azoknak az idegen kereskedőknek, a' kik a' *Weser* és *Albis* folyó vizeken másuvá gabonát hordanak, szabad által vitelről való passusnak adatása. 3.) Azoknak a' kik ezen parantsolatot által hágándjak, gabonájok confiskáltatni, a' denunciásoknak pedig a' confiskáltatott jószágoknak fele fog adattatni.

A' *Regenspurgi* Diétára ismét az a' projectum adattatott bé, hogy minden Német Birodalombéli tudós, és titkos társaságok töröltessenek el, melly noha már egyfizer meg vettetett, de még is meg nem szűnnek néhány imperiális fejedelmek annak sürgetésétől.

Olasz Ország.

Az Olasz Országi Fr. ármádiához küldetett Generál *Scherer* minden tehetségét annak jobb lábra lejendő állítatására fordította; hanem jól meg vizsgálván annak állapotát, világosan meg irta a' köz Jóra ügyelő Commissiónak, hogy hanemha másképen organisáltatik, lehetetlen lesz az azt meg jobbítani, a' mellyre nékie tellyes hatalom is adatott — Még mostan is nagy pusztítást tesznek az ott lévő seregeknél a' tábori nyavalyák — Ezeknek meg fojtása végett kemény parantsolat küldetett a' tábori orvosokhoz.

A' múlt hólnapban *Genuába* jutott Spanyol kurir azt a' hirt vitte oda magával, hogy a' *Rossás* alatt lévő Spanyol flottából egy 74 ágyús hajót süllyesztett el a' tengeri szélvész, egy 80 ágyúst pedig nagyon meg károsított. Továbbá, hogy minden égő matériát ölzve gyűjtönek azon a' vi-

déken az ostromló Frantziák, az ottan lévő Spanyól flottának meggyűjtására.

A' *Maylandi* hertzeg kis aszfzonyt, a' Palatinátusi Választó fejedelemnek mátkáját maga az édes atya fogja *Insprukba* késérni, a' hol t. i. fog lenni a' menyegző —

Egy minap, *Barcellónából Genuába* ment Spanyól hajó, azt a' kedvetlen hirt vitte oda magával, hogy a' *Rosás* mellett lévő kastélyt el foglalták a' Frantziák; hogy a' Spanyól seregek a' hajókra futottak; hogy 17 hadakozó Spanyól hajók magokat vízszá húzták, és hogy három hajónál több nem maradt *Rosásnak* védelmezésére, ezeknek pedig lehetetlen lészzen sokáig az ostromló ellenségnek ellent állani.

A' Nápolyi levelek is panaszkodnak a' jelenvaló télnek keménysége ellen — Egy olly Országban, a' mellyben rend szerént tsak egy hólnapig tart a' tél, abban is pedig senkinek sints a' bőrrel bellett köntösre, és farkas bundára szüksége olly kemény, olly hosszú tél, 's olly nagy hó volt, a' minémüekre a' mostan élő emberek éppen nem emlékezhetnek. — A' kemény télnek alkalmatlanságán kívül, a' Nápolyi révekből ki repült, 's útjokban el süllyedett hajóknak szerentsétlenségéről szólló szomorú hírek is hideg vétéjtéket okoznak a' kereskedőknek. — A' múlt hólnapnak 27 ikén, a' Wallisi hertzeg születésnek emlékeztető napján, pompás vendégséget készített a' Nápolyi király, mellyre nem tsak az ott tartózkodó Anglus kavallérok, hanem a' királyi udvaruál rendkívül való kedvességben lévő Cs. K. követ *Gr. Eszterházi Ferentz* és familiája is elhivattattak.

Frantzia Ország.

A' Párisi Conventnek tagjai különböző értelemben vagynak a' hadakozás és békesség felől. — A' *Roberspiere* maradékai, nem Európának

tsendességére, nem is hazájoknak bődögságára, hanem tulajdon hazánokra függesztetvén elméjeknek szeméit, még most is a' hadakozásnak folytatását sürgetik. Ellenben mások, a' kik az egész emberi nemzetnek javát kívánják — a' kikben az emberi érzékenység meg nem óltatott egészlen, szüntelen a' békességet óhajtyák — Jan. 30 ikán tartatott gyűlésben, hofzfas, és valósággal gyökeres beszédet mondott a' d' Anglasi Boissy, a' Fr. respublikának politica körülállásairól. — Meg táfolta azokat, a' kik mind magokat, mind másokat el hitették arról, hogy mind addig le nem akarja a' Fr. nemzet fegyverét kezéből tenni, mig minden Európai Birodalmaknak kórmányát fel nem forgattya, mig magához hasonlókká nem teszi azokat. — Mutassuk, bizonyítsuk meg, *úgymond* ő, hogy mi hajlandók vagyunk ellenségeinkel való meg békéllésre, mindenkor készek a' békességre, de koránt sem a' töllök való félelem miatt, nem is olly véggel, hogy győzedelminknek pályájában imillyen amollyan fel tételek által magunkat meg akadályoztatni engedjük. Éppen abban a' szempillantásban, a' mellyben Európa kints tárába, Hollandiába bé nyomúlnak győzedelmes seregeink, és rövidebb idő alatt meg fogják azt hódoltatni, mint a' mennyi idő alatt által mehetne azon az utazó, ebben a' szempillantásban, *úgymond*, kínáljuk meg meg győzetett ellenségeinket a' békességnek olaj ágával.

Azután futó, de éles szemekkel által futotta az Európai szövetséges fejedelmeknek politikáját; meg mutatta a' békességnek közel létét; de azt is, hogy a' jövendőben következhető ellenségeskedéseknek el távoztatására, a' Fr. respublika határainak bátorságára, és a' jelenvaló háború által meg károsítatott lakosoknak meg vigasztaltatásokra; merre bizonyos határainak kell lenni a' Fr. respublikának, e' nélkül lehetetlen volna nekünk tsendességben élnünk és maradnunk. Utólyára azokat kívánta meg táfolni, a' kik az mondják, hogy mivel semmi állandó kórmánya nintsen Fr. Ország-

nak lehetetlen avval más fejedelmeknek békeséges tractára lépni. — A' mi kormányunk, *úgymond ő*, azoknak kezeknél vagyon, a' kiknek igazgatására bizta azt a' Fr. nemzet, a' kiknek hatalmat adott a' hadakozásra, és békességnek szerzésére. És vólt e' ennél nagyobb hatalommal fel ruháztatott követ valaha, t. i. a' Conventnél? Azzal is vádolnak; *úgymond ő továbbá*, ellenségeink, hogy tellyességgel jót nem áihatunk, nem felelhetünk, a' nemzetekkel köttetendő tractáinknak állandóságáért? holott a' mi kormányunk a' nemzetnek akarattyában, hatalmunk az igazságban, kezességünk betsülletünkben, és egy szabadságra vágyodó nagy nemzetnek bátor szívében áll. Miképen kétekedhettek arról, hogy egy olly rajtatok diadalmaskodó nemzet, mint mi vagyunk veletek alkura ne léphetne?

Boissynek ezt a' kétségtető beszédét kéz tapsolással fogadták a' halgatók. *Bourdon de l' Oise* így szóllott: Melly nagy ditsőségére fog, *úgymond*, nemzetünknek szolgálni, hogyha ezt mondhattya ellenségeinek; Itt vagynak magától a' természettől nekünk rendeltetett határok; én ugyan a' természeti igazság szerént fogom tselekedeteimet intézni, de jaj annak, a' ki engemet meg támadni mérészel! Én ugyan minden birodalom constitutiója eránt tisztelettel leszek, de jaj annak, a' ki abba kívánnya magát elegyíteni, a' melylyet én magamnak választottam. Vagyon egy nemzet mellynek határa hatalmamban vagyon, de ennekutánna fogja ez tapasztalni, hogy én betelleyesítem ígéretemet. Végtére azt kívánta, hogy mind az ő, mind a' *Boissy* beszéde nyomtatás által tétetessenek közönségesekké, és határozassanak meg a' Fr. respublikának jövődöbéli határai, mellyet maga a' Convent is jóvá hagyott és el is végzett.

Ezek után *Dübois Crance* tudósította a' Köz Jóra ügyelő Commissiónak nevében a' Conventet, a' Fr. sespublika jelenvaló hadi erejéről. Ő egy

millió és száz ezer emberből állani mondotta a' Fr. armádiákat. (Hogy a' háborúnak kezdetétől fogva ennyit állított ki a' Fr. respublika, könnyen meg engedhettyük; de hogy most annyi lehessen talpon, ezt ugyan tagadjuk.) Az Olasz Ország armádia vette vissza *Lyont* és *Tulont*; e' nyomta hátrább a' Pedemontzi seregeket.

Az északi armádiának kellett *Condét*, *Valentziát*, és *Landreczit* vissza venni — most pedig, minekutánna déli tartományaink le tsendesedtek, az Austr. 's Frigyes Belgium hatalmunkban legyen, és a' Rénus vize birodalmunknak határa, mit nem lehet reménylenünk?

A' jelenvaló háborúnak ki ütésétől fogva 24 Generálisaiok estenek el a' viadalokban — 16 holt meg természetes halállal, és maga keze által; 57 et guillotiniroztattunk és lövettünk agyon, 21 esett fogságba, 24 költözött ki — a' tisztségeiktől meg fosztattaknak, fogságba vetteknek, 's azoknak, kikről semmit nem tudunk, 278 ra megy a' számok; mostan pedig 230 vagyon armádiáinknál valóságos szolgálatban. A' múlt hónapban 50 millió livrát vettünk bé, 268 milliómot adtuk ki — A' Convent két milliómot rendelt a' policiára, ugyan annyit a' föld mivelésre és mesterségekre, a' kereskedésre, és armádiáinknak szükségére 300 milliómot, a' közönséges munkákra 15. a' szükölködők segítségére 30. a' póstákra és által szállításokra 80. fegyverre pedig és puska-porra 25 milliómot — Valósággal szép summa, tsakhogy könnyebb papirosra fel írni, mint a' közönséges kaszszából ki venni.

A' sárkány fejű és indulatú Jakobinusok napoként mind több több gondot okoznak a' köz Jóra ügyelő Commissiónak. *Marsiliában* ismét fel emelték fejeiket, és azon munkálódnak, hogy háborúságot indíthassanak a' hazafiak közt. — E' tárgyról hofszas jelentést tett *Clauzel* a' Convent előtt Jan. 26 ikán, mellynek rövid értelme ez, hogy a' Jakobinusok erőszakosan fel akarják előb-

bi öldöklő alkotmányokat állítani; hogy közösséges pártosságra serkengetik az oda való népet; hogy a' *Marsiliai* criminále fórummal, és 3 nemzeti biztossal igen otsmányúl bántak; hogy nagy vendégséget ütven magok közt, a' jövő hólnapnak egészségéért ittak, és ezt kiáltozták: *Ellyenek a' Jakobinusok, és a' hegy!*; hogy egy szálnira sem titkollyák gonosz feltételeket, világosan azt beszélnek, hogy nem soká fogna az igaz pátriótának el nyomtatása tartani; még most is azzal hízkelnek magoknak, hogy valamint ennekelötte, úgy ennekutánna is emberi fejekkel labdázhatnak, eddig, *úgy mondnak*, tsak bokáig jártunk a' vérben, de ennekutánna térdig valóban fogunk gázolni 's a' t. Az ettől való félelem miatt, sok jó magabiró kereskedők, és fabrikánsok paliszust vesznek az ott lévő nemzeti biztosoktól, 's ki költöznek honnyaikból. Leg inkább rettegnék a' tsendes lakosok attól, hogy minden fegyver a' Jakobinusok kezében vagyon, a' kik, semmi katonai őrizet nem lévén a' városban, minden ellentállás nélkül, véres fördőbe füröszthetik a' velek egyet nem értöket. Egyedül abban helyhezhetik reménységeket, hogy a' város kormányzója a' mértékletes alkotmányhoz ragaszkodott, és hogy a' *Sz. Jánosi* erősségben 4000 flinta vagyon le-tétetve, a' mellyeket, hogyha a' környüllállások kivanándják, ki lehet a' jó szivű lakosok közt osztani.

Felettébb meg indúlt a' Convent e' tudósításnak hallásán, és leg ottan következendö tizikelyekből álló végzést adott ki: 1.) A' további reudelésekig vetessen ostrom alá *Marsilia*. 2.) Ismét állitasson fel *Aixben* a' Rhodanusi osztálynak kormányzója, és criminale forumja, és mingyárt fogatassa el, 's idéztesse törvénybe a' nemzeti biztosokat meg sértö embereket. 3.) Mint-hogy *Espert* nemzeti biztos a' pártosok ellen meghatározott processust félbe szakasztotta, újra kezdettesen az el. 4.) Mind ő, mind az ő tizti tár-

sa *Eskudier* mennyenek vizsgálja Párisba, 's szá-
mollyonak magok viseletéről a' köz Jóra ügyelő
Commissió előtt. 5.) Ezen végzéseknek bé tely-
lyesítetések végett küldetessenek nemzeti bizto-
sok a' Rhodanusi Osztályba és a' közép tenger-
nek ki kötő helyeibe, addig is pedig rendkívül
való kurir által küldetessen meg *Marsigliába*
's a' t.

Lengyel Ország.

Subof Valerián, Orosz Generál Lajtnant,
Jan. 26 ikén vizsgálja indúlt Petersburgba — A'
lában kapott ssbet annyira viték alkalmas seb-
orvosai, hogy már most mesterséges fa lábon,
mellyet Angliában készitetett, alkalmatossan jár-
hat — Ennek az ifjú vitéznek, egy szép palotát
ajándékozott Pétersburgban az Orosz Császárné.
Arsenief és *Hertz. Gortschakof* Orosz Generálokat
a' veres sas czimerű vitézi rendel ajándékoz-
ta meg a' Pruszkiai király — *Diwof* Orosz köve-
tség titoknokja bizonyos dolog végett Krakoviá-
ba utazott — A' Kurlandiai hertzeg *Jan.* 25 ikén
Petersburgba ment az Orosz Császárnénak hiva-
tallyára — *Repnin* hertzegné és *Liewen* Generál-
né udvari dámaságra emeltettek. — *Murasky* hi-
res Lengyel Generál, a' *Pulawszky* által indittatott
Baari conföderationnak egyik nevezetes tagja, a'
ki mostan is az insurgensek mellé állott, a' múlt
hólnapban el fogattatott *Pósenben*.

Günthner Pruszkiai Generál Majór, egy bi-
zonyos királyi hirdetményt, melly a' Berlini ud-
var által el foglaltatott Lengyel tartományokban
való törvényes igasságoknak további fenn tartá-
sát tárgyazza, tétetett közönségessé, mellyben a'
többek közt ezek olvastatnak: „A' szükség ki-
vánnya, hogy a' *Vistula* és *Narev* jobb partyain
fekvő Lengyel tartományokban, nevezetessen
a' *Zakrotzymeri, Ciechanowori, Prasnyschi, Mlaw-
si* és *Rozany* districtusokban, a' törvény és haza-
szokásai szerént való birói székek állitassanak fel

— hogy a' törvényes igazság az eddig gyakorlott törvények szerént szolgáltasson ki, mind addig, mig újabb rendelkezések fognak e' tárgyra nézve tétetni. A' Fels. Pruszfiai király egéizlen magára válalta ezen tartományoknak védelmezését.

Lengyel Ország újabbi fel daraboltatása végett Igyűllés fog Grodnóban tartatni — *Wilnában*, a' Lythvániai nagy Hertzegségnek fő városában egy törvényes Commissió fog fel állítani azoknak meg ítéltetésekre, a' kik az utolsó Lengyel insurrectionnak indító okai vóltanak. — Úgy hallatik, hogy néhány biztosok küldettek volna *Petersburgba* Kosciuskónak ki kérése és a' hazai törvények szerént lejendő meg büntetése végett.

Magyar Ország.

Posonból 14. Febr. E' folyó hólnapnak 14-ikén, Felséges koronás Fejedelmünknek születése napját, a' Posoni Nemes Káptalan, papi, hadi, és N. Vármegye Rendjeinek jelenlétében, a' Sz. Márton templomában, pompás isteni szolgálattal inneplette meg.

Szatthmár Vármegyéből 19 ik Jan.

Clara dies Pauli bona tempora denotat anni,
Si fuerint aebulae, pereunt animalia quaeque,
Si fuerint venti, designant praelia genti,
Si nix aut pluvia: et sic fient tempora chara
Schola Salernitana.

az az:

Pál fordulásán ha ki tisztúl napja folyásán
Böv azon esztendő, 's lészzen sok jóra kelendő;
Hogyha kerül köddel, meg halfz legelő örö-
köddel

És ha kerül széllel, vesz az ember hadba
veszéllyel

Essöz, vagy ha havaz, tele nem lesz a' ga-
bonás ház!

A' most el múlt Pál fordúlása napján, ezen sovány két utolsó sorra esett a' sors, melly nekünk (ha ugyan hinni akarjuk) kevés jót jövedől; a' minthogy olly iszonyú széllel elegyes hó esett nálunk ezen az egész napon, hogy az uttán is térdig és fellyebb is érő hó vala, azomban egyik helységből a' másikba harmad napig sem lehetett menni, és az üres szánat a' marha nem bírta, mellyet tulajdon példámon tapasztaltam, a' midőn Sz. Pál napján, dél után, ki indulván a' városból bizonyos Vármegyebéli parantsolatnak végbe vételére, (mert akkor tulajdon bajomban meg sem mozdúltam volna) allig mentem a' kert alá, 's ott kellett a' hóba rekednem szánástól egygyütt, és az ott hagyván az Ország úttján, minden útra való eszközökkel egygyütt, más nap hat ökör erejével került vissza az, úgy mondhatni, üres szán. — A' hó azóta is majd mindennap esik, és emlékezetünkre még olyan havat nem értünk, melly ha essövel, nem pedig lassan lassan, a' nap erejétől megyen el, olyan árviz léfzen belőle, hogy talán *Deucalion* idejében sem vólt nagyobb.

E' mellett, úgy el fogyott már is a' takarmányunk, hogy sok szorúlt ember szalmát is allig kaphat marhája táplálására, és a' ki kap, 8 vonas forintokon veszi meg ölét. — A' farkasok is mérgesebbek mint mászor, mert nem megszűtőlünk szánal utazván egy ember, körül veszi egynekány farkas, kinél vala ugyan puska is, és egyet közzülök el lött, mellyet midőn szánynyába bé vetne, meg ijednek a' lovak a' lött farkastól, 's el marad a' gazda, kit is a' reá meg mérgelődött farkasok azonnal szerte széllyel szaggattak.

Hidegek is olly mértékben uralkodnak, hogy sokakat a' hideg is meg veit az úton — *Antifanes* ugyan azt hazudta, hogy ő az északi tartományokban olly helyeken is járt, a' hol télben az

ember száján ki bortsáttatott szó meg fagyott és tavalyszal enged ki, 's akkor hallatott a' hangja; de én igazán mondom, hogy nállunk most meg fagy a' szó, de ezzel a' külömbséggel, hogy az úttzán fagy meg, és a' házban enged ki, mert ott senkivel sem kívánunk most terefitsélni, hanem, ha ki mit akar, nem kívül, hanem a' házban mondja meg.

Elegyes Tudósítások.

A' Berlini tudósítások szerént, nem Londonba, hanem Brunsvigiába ment a' Hollandiai helytartó fejedelem aszszony, a' menyje pedig, a' Prus-siai királynak mostani feleségétől való leánya, oda, t. i. Berlinbe váratik. Ennyi egymással ellenkező hírek közt lehetetlen a' valóságot meghatározni — Az *Oldenburgi* kórmány szék, kurrirt küldvén Gr *Walvoden* Hannoveránus Generálshoz, arról akart értekezni, hogy bé fognak e' oda marsirozni a' Hannoverai seregek? — a' *Courir du Bas Rhin* nevű újság, melly a' békességes időkben Cliviában iratik, a' múlt esztendőben Weselbe által vitetett, most ismét *Bielefeldbe* fog vándorlani. — A' *Barco* nevet viselő huszár regementnek Obristlajtinántját *Barco* Felix urat, a' ki őseinek érdemeit tulajdon hadi virtusai által is, mind az elmúlt Török, mind a' jelenvaló Frantzia háborúban öregbitette, minden következendő maradékaival együtt Báróságára emelte Fels. Urunk. — Egy Basiliai magános tudósításból olvassuk, hogy *Góltz* Pruszszus Generál Lajtinant, a' Berlini udvarnak Baselbe a' békesség végett küldetett követje, hirtelen gyuladó nyavalyat kapván, a' múlt hónapnak végén meg holt.